

Редакцијски пречишћен текст

На основу члана 60. став 2. и члана 63. став 4. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде доноси

ПРАВИЛНИК

о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела

"Службени гласник РС", бр. 36 од 10. маја 2018, 46 од 15. јуна 2018, 37 од 26. априла 2024.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се мере за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела, као и начин њиховог спровођења.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) бројлери су живина намењена за производњу меса;
- 2) власник или држалац живине је правно или физичко лице које је одговорно за држање, одгој, здравствену заштиту, транспорт и коришћење живине (у даљем тексту: власник);
- 3) газдинство је сваки објекат или простор где се стално или привремено држи живина;
- 4) газдинство за одгој и експлоатацију родитељског јата је објекат за одгој и експлоатацију родитељског јата са најмање 250 јединки, ради репродукције;
- 5) газдинство за одгој подмлатка је објекат за одгој младих кока носиља (до 18 недеља старости) са најмање 350 јединки, ради производње конзумних јаја;
- 6) газдинство кока носиља је објекат за држање живине са најмање 350 јединки, ради производње конзумних јаја;
- 7) газдинство за тов живине је објекат за тов бројлерских пилића и тов ћурића са најмање 350 јединки, ради производње меса;
- 8) живина су птице из врсте *Gallus Gallus* и рода *Meleagris* (ћурке);

9) инкубаторска станица је објект у коме се инкубирају приплодна јаја ради добијања једнодневних пилића и ћурића;

10) јаја за приплод су јаја живине намењена за инкубирање и производњу пилића и ћурића;

11) јато је сва живина на газдинству исте старости, истог здравственог и имуног статуса, која се држи унутар истог објекта или истог ограђеног простора и представља једну епизоотиолошку целину. **У случају живине која се држи у затвореним објектима јато укључује све јединке које деле исти ваздушни простор;***

12) једнодневни пилићи, односно једнодневни ћурићи су јединке старости до 72 сата;

13) карантин је одвојени део газдинства у коме се држи живина у потпуној изолацији без контакта са другом живином и код којих се спроводе лабораторијска испитивања;

14) брисана је (види члан 1. Правилника – 37/2024-16)

15) национална референтна лабораторија за салмонелозу живине је једна од овлашћених лабораторија која је одређена као национална референтна лабораторија за салмонелозу живине у складу са законом којим се уређује ветеринарство;

16) овлашћена ветеринарска станица је ветеринарска станица којој су у складу са законом којим се уређује ветеринарство поверени послови Програма мера здравствене заштите животиња;

17) овлашћена лабораторија је лабораторија територијално надлежног ветеринарског института која је овлашћена од стране министарства надлежног за послове ветеринарства (у даљем тексту: Министарство) за спровођење лабораторијских испитивања у оквиру самоконтрола и службених контрола применом акредитованих референтних метода. У случају да надлежни ветеринарски институт није овлашћен за спровођење лабораторијских испитивања у оквиру самоконтрола и службених контрола, узорци се достављају у другу овлашћену лабораторију (институт), под надзором ветеринарског инспектора;*

18) одгој представља период од првог дана до почетка експлоатације јата;

19) производна јединица је део газдинства који је намењен за просторно и вентилационо одвојено држање јата живине и представља одвојену технолошку целину;

20) серотипови салмонела су:

(1) салмонела категорије 1: *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium, укључујући и монофазни сој са антигеном формулом 1,4,[5],12:i:-, осим културе вакциналних сојева,

(2) салмонела категорије 2: *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Virchow и *Salmonella* Infantis,

(3) *Salmonella* Gallinarum Pullorum,

(4) остали серотипови салмонеле који су од значаја за јавно здравље;

21) самоконтрола је низ поступака узимања узорка од стране овлашћеног ветеринара ради спровођења дијагностичких испитивања која се врше на захтев власника или одговорног лица газдинства и спроводе се у оквиру програма контроле салмонела ради откривања и сузбијања салмонела.*

Самоконтрола обухвата:*

(1) узорковање од стране овлашћеног ветеринара ветеринарске станице или ветеринарске службе за потребе сопственог сточарства,*

(2) достављање узорака у лабораторију,*

(3) лабораторијско испитивање акредитованом референтном методом,*

(4) извештавање надлежног ветеринарског инспектора.*

Самоконтрола се спроводи на основу плана самоконтрола, у складу са овим правилником. У случају да у примљеним узорцима фецеса није утврђено присуство ниједне врсте бактерија фекалног порекла или се открију антимикробна средства, сматра се да је инфекција салмонелом потврђена;*

21а) овлашћени ветеринар јесте ветеринар запослен у ветеринарској станици, која обавља послове од јавног интереса по конкурс, или ветеринарској служби, који је прошао обуку о правилном узорковању које се врши у складу са програмом контроле салмонеле и који је овлашћен за те послове од стране Министарства;*

21б) службени надзор је редовна контрола газдинства од стране ветеринарског инспектора у складу са овим правилником;*

22) службена контрола је поступак који спроводи ветеринарски инспектор ради откривања и сузбијања инфекције салмонелом, у складу са овим правилником;

23) ћурке за тов су живина рода *Meleagris* (ћурке) намењена за производњу меса.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Инфекција салмонелом

Члан 3.*

Инфекција салмонелом постоји ако је инфекција потврђена од стране овлашћене лабораторије приликом спровођења самоконтроле или службене контроле.*

*Службени гласник РС, број 37/2024

Хигијена

Члан 4.

Власник живине на газдинству за одгој и експлоатацију родитељског јата, за одгој подмлатка, газдинству са кокама носиљама, за тов живине и

инкубаторским станицама треба да у објектима спроводи хигијенске мере и мере биолошке сигурности, а да живину, производе, храну за животиње и опрему држи на начин којим ће ризик од инфекције салмонелом бити сведен на минимум.

Вакцинација

Члан 5.

Власник живине за одгој и експлоатацију родитељског јата и одгој подмлатка кока носиља из врсте *Gallus Gallus* може да изврши вакцинацију пилића и младих кока носиља против салмонеле категорије 1 према програму који сачињава уз консултацију са епизоотиолошком службом надлежног ветеринарског института. Вакцинација против *Salmonella Gallinarum Pullorum* није дозвољена. Вакцинација ћурака против салмонела није дозвољена.

Обавеза пријављивања

Члан 6.

Власник живине дужан је да обавештава овлашћену ветеринарску станицу и ветеринарског инспектора о пријему новоусељене живине на газдинство.

Овлашћена ветеринарска станица или ветеринарска служба додељује евиденциони број сваком новоусељеном јату.

Евиденциони број из става 2. овог члана састоји се од најмање следећих података: броја газдинства, датума евидентирања јата, евиденционог броја протокола овлашћене ветеринарске станице или ветеринарске службе.

Евиденција о јатима води се у Централној бази података о обележавању животиња, у складу са законом којим се уређује ветеринарство.

Брисан је ранији став 5. (види члан 3. Правилника – 37/2024-16)

II. ГАЗДИНСТВО ЗА ОДГОЈ И ЕКСПЛОАТАЦИЈУ РОДИТЕЉСКОГ ЈАТА

Самоконтрола на газдинству

Члан 7.

Власник живине врсте *Gallus Gallus* и рода *Meleagris* (ћурке) за одгој и експлоатацију родитељског јата обезбеђује да се на његовом газдинству: 1) испитује подмладак родитељског јата тако што се узоркују:

(1) једнодневни пилићи, односно ћурићи, и то:

– ако има пилића, односно ћурића угинулих током транспорта узима се узорак од угинулих пилића, односно ћурића (најмање 1 пиле на сваких 500 испоручених пилића, односно ћурића, а највише 60 пилића, односно ћурића),

– узима се по 10 g подложака са остацима измета из 25 различитих кутија пилића, односно ћурића, при чему се узима један подложак на 500 пилића,

односно ћурића, односно највише десет транспортних подложака. Збирни уложак се уситњава и од њега се припрема подузорак од 25 g за испитивање у лабораторији у складу са тачком 3.1.1 Прилога I – Шема испитивања у циљу смањења присуства *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis и *Salmonella* Virchow на газдинствима за одгој и експлоатацију родитељског јата врсте *Gallus gallus* (у даљем тексту: Прилог I), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део. Ако постоји мање од 25 транспортних кутија узорци се узимају из свих кутија,

(2) живина (кокошке и ћурке) старе четири недеље и јединке две недеље пре доношења или пресељења у објекат за производњу и испитују се у складу са тачком 2.2.2.1 Прилога I;

2) испитује родитељско јато за експлоатацију кока носиља током периода носивости, а узорковање се обавља сваке друге недеље током периода ношења. Испитивање се врши у складу са одељцима 2. и 3. Прилога I;

3) испитује родитељско јато за експлоатацију ћурака носиља током периода носивости, а узорковање се обавља сваке треће недеље током периода ношења. Испитивање се врши у складу са Прилогом IV – Шема испитивања у циљу смањења присуства *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium, код јата за одгој и експлоатацију родитељског јата ћурака и јата за тов ћурака (у даљем тексту: Прилог IV), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део;

4) свака потпуна смеша намењена за исхрану живине мора да испуњава микробиолошке критеријуме у погледу салмонеле у складу са посебним прописом којим се уређује храна за животиње.

Власник живине чува записнике о узорковању и резултатима испитивања три године почев од дана добијања резултата испитивања и доставља их на захтев ветеринарског инспектора.

Службена контрола на газдинству

Члан 8.

У оквиру службених контрола газдинстава за одгој и експлоатацију родитељског јата врши се:

1) службено узорковање код живине врсте *Gallus Gallus* три пута у току производног циклуса:

(1) четири недеље после преласка на фазу ношења или у јединицу за ношење,

(2) при крају фазе ношења, али најмање осам недеља пре краја производног циклуса,

(3) током производње између претходна два узорковања;

2) службено узорковање код живине рода *Meleagris* (ћурке), и то:

(1) једном годишње, свих јата са најмање 250 ћурака за одгој старости између 30 и 45 недеља, и на свим газдинствима са елитним, прадедовским и дедовским јатима ћурака за одгој, при чему ветеринарски инспектор може одлучити да ово узорковање изврши и у инкубаторским станицама,

(2) у случају откривања *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium, свих јаата на газдинству из узорака које је власник узео у инкубатору или у оквиру службене контроле, ради истраживања извора инфекције,
(3) узорковање се може одвијати на основу анализе ризика и сваки пут када ветеринарски инспектор процени да је то потребно.

Ако се у временском интервалу прописаном за спровођење самоконтроле спроводи службена контрола, самоконтрола не мора да се спроводи, при чему једна службена контрола замењује једну самоконтролу.

Сумња на инфекцију салмонелом

Члан 9.*

Сумња на инфекцију салмонелом за живину врсте *Gallus Gallus* и рода *Meleagris* (ћурке) на газдинству или производној јединици постоји када дође до угинућа живине или живина показује клиничке симптоме који указују на инфекцију салмонелом или као резултат епизоотиолошког увиђаја код појаве болести људи које се преносе храном.*

У случају постојања сумње на инфекцију салмонелом ветеринарски инспектор спроводи одмах службену контролу сумњивих газдинстава за одгој и експлоатацију родитељског јаата у свим фазама производње.*

Живина и јаја могу да се износе само у дијагностичке сврхе.*

*Службени гласник РС, број 37/2024

Мере после потврђене инфекције

Члан 10.

Када се на основу **лабораторијских резултата добијених у оквиру самоконтроле или службене контроле*** на газдинству или производној јединици потврди инфекција салмонелом категорије 1 и/или категорије 2 за живину врсте *Gallus Gallus* и салмонеле категорије 1 код рода *Meleagris* (ћурке) могу се износити:

1) живина:

(1) у дијагностичке сврхе,

(2) ради клања када су предузете све мере за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради,

(3) ради нешкодљивог уклањања;

2) неинкубирана јаја:

(1) ради прераде у објекте за прераду јаја, уколико је обезбеђено да ће бити третирана на начин којим се гарантује да су салмонеле категорије 1 и категорије 2 уништене у складу са посебним прописом,

(2) ради нешкодљивог уклањања.

Приплодна јаја која се налазе у инкубаторској станици, а која потичу са газдинства за одгој и експлоатацију родитељског јата или су из производне јединице са газдинства на коме је потврђена инфекција салмонелом категорије 1 и/или категорије 2 нешкодљиво се уништавају. Излежени пилићи, односно ћурићи убијају се и нешкодљиво уклањају.

Ветеринарски инспектор спроводи епизоотиолошки увиђај ради утврђивања извора инфекције.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Дезинфекција

Члан 11.

Дезинфекција газдинства за одгој и експлоатацију родитељског јата врши се на начин прописан чланом 38. овог правилника.

На газдинствима за одгој и експлоатацију родитељског јата и инкубаторским станицама обавезно се спроводи санитациона прединкубаторска обрада приплодних јаја.

Укидање заштитних мера

Члан 12.

Инфекција салмонелом категорије 1 и категорије 2 престаје да постоји ако:

- 1) је сва живина, неинкубирана јаја и пилићи, односно ћурићи уклоњена из објекта или инфициране производне јединице и ако су инфицирана приплодна јаја уклоњена из инкубаторских станица;
- 2) је спроведено чишћење и дезинфекција објекта или производних јединица или инкубаторске станице, извршена дератизација и када је од стране лабораторије потврђен негативан налаз на салмонеле (контролни брис).

III. ГАЗДИНСТВО ЗА ОДГОЈ ПОДМЛАТКА

Самоконтрола на газдинству за одгој подмлатка (младе коке носиље до 18 недеља старости)

Члан 13.

Власник живине за одгој подмлатка обезбеђује да се на његовом газдинству:

1) испитују једнодневни пилићи и да се узорковање врши на следећи начин:

(1) узима се по 10 g подложака са остацима измета из 25 различитих кутија пилића, при чему се узима један подложак на 500 пилића, односно највише десет транспортних подложака. Збирни уложак се уситњава и од њега се припрема подзорак од 25 g за испитивање у лабораторији у складу са тачком 3.1.1 Прилога I. Ако постоји мање од 25 кутија за пилиће узорци се узимају из свих кутија,

(2) ако има пилића угинулих током транспорта узима се узорак од угинулих пилића (најмање 1 пиле на сваких 500 испоручених пилића, а највише 60 пилића);

2) испитују јединке на присуство салмонела две недеље пре проношења или премештања у јединцу за производњу, у складу са пододељком 2.2 и одељком 3. Прилога II – Шема испитивања која је неопходна за верификацију да је постигнут циљ да се смањи присуство *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium код кока носиља (у даљем тексту: Прилог II), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део; 3) свака потпуна смеша намењена за исхрану живине мора да испуњава микробиолошке критеријуме у погледу салмонеле у складу са посебним прописом којим се уређује храна за животиње.

Власник живине чува записнике о узорковању, као и резултате испитивања три године почев од датума добијања резултата испитивања и доставља их на захтев ветеринарског инспектора.

Стављање у промет младих кока носиља до 18 недеља старости

Члан 14.

Власник на газдинству за одгој кока носиља до 18 недеља старости може да стави у промет искључиво младе коке носиље које су испитане на присуство салмонеле категорије 1 и имају негативан резултат.

У промет се могу ставити и коке носиље до 18 недеља старости код којих је изолован вакцинални сој салмонеле категорије 1 уз доказ (потврду) о извршеној вакцинацији коју издаје овлашћена ветеринарска станица или ветеринарска служба која је извршила вакцинацију.

Службена контрола на газдинству

Члан 15.

Узорковање у оквиру службених контрола врши се у случају када се сматра да је неопходно да се контролише јато на газдинству.

Уколико се у временском интервалу прописаном за спровођење самоконтроле, спроводи службена контрола, самоконтрола не мора да се спроводи, при чему једна службена контрола замењује једну самоконтролу.

Сумња на инфекцију салмонелом

Члан 16.*

Сумња на инфекцију салмонелом за живину врсте *Gallus Gallus* на газдинству или производној јединици постоји када дође до угинућа живине или живина показује клиничке симптоме који указују на инфекцију салмонелом или као резултат епизоотиолошког увиђаја код појаве болести људи које се преносе храном.*

У случају постојања сумње на инфекцију салмонелом ветеринарски инспектор спроводи одмах службену контролу сумњивог газдинства, и то у свим производним јединицама на газдинству.*

Живина и јаја се могу износити само у дијагностичке сврхе.*

*Службени гласник РС, број 37/2024

Мере после потврђене инфекције

Члан 17.

Када се на основу **лабораторијских резултата добијених у оквиру самоконтроле или службене контроле*** на газдинству или производној јединици потврди инфекција салмонелом категорије 1 могу се износити:

1) живина (коке носиле до 18 недеља старости):

(1) у дијагностичке сврхе,

(2) ради клања уз предузимање свих мера за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради,

(3) ради убијања и нешкодљивог уклањања.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Дезинфекција

Члан 18.

Дезинфекција газдинства за одгој подмлатка врши се у складу са чланом 38. овог правилника.

Укидање заштитних мера

Члан 19.

Сматра се да је инфекција салмонелом категорије 1 престала да постоји ако:

1) су све јединке уклоњене са инфицираног газдинства или инфициране производне јединице;

2) је спроведено чишћење и дезинфекција објекта или производних јединица и дератизација и када је од стране лабораторије потврђен негативан налаз на салмонеле (контролни брис).

IV. ГАЗДИНСТВО КОКА НОСИЉА

Самоконтрола на газдинству кока носилца

Члан 20.

Власник живине на газдинству кока носилца у оквиру самоконтроле обезбеђује да се на његовом газдинству врше испитивања на салмонелу, и то узимање узорака на сваке четири недеље, при чему се прво узорковање обавља када су носилце старе 24 ± 2 недеље.

Узорковање се врши у складу са одељцима 2. и 3. Прилога II.

Службена контрола на газдинству

Члан 21.

Узорковање у оквиру службених контрола врши се:

- 1) једном годишње од једног јата на газдинству које броји најмање 1.000 јединки;
- 2) при старости од 24 ± 2 недеље код јата носиља која се држе на газдинствима у којима је салмонела утврђена код претходног јата;
- 3) у случају када постоји сумња на инфекцију *Salmonella* Enteritidis или *Salmonella* Typhimurium као резултат епизоотиолошког увиђаја код појаве болести људи које се преносе храном;
- 4) на свим осталима јатима носиља на газдинству у случају да су *Salmonella* Enteritidis или *Salmonella* Typhimurium утврђене код једног јата носиља на газдинству;
- 5) у случајевима када ветеринарски инспектор сматра да је неопходно да контролише јато на газдинству.

Уколико се у временском интервалу прописаном за спровођење самоконтроле, спроводи службена контрола, самоконтрола од стране власника не мора да се спроводи.

Узорковање се врши у складу са одељцима 2. и 3. Прилога II.

Сумња на инфекцију салмонелом

Члан 22.

Сумња на инфекцију салмонелом за живину врсте *Gallus Gallus* на газдинству или производној јединици постоји када дође до угинућа живине или живина показује клиничке симптоме који указују на инфекцију салмонелом или као резултат епизоотиолошког увиђаја код појаве болести људи које се преносе храном.*

У случају постојања сумње на инфекцију салмонелом ветеринарски инспектор спроводи одмах службену контролу сумњивог газдинства, и то у свим производним јединицама на газдинству.*

Коке носиље и јаја могу се износити само у дијагностичке сврхе.

Изузетно од става 3. овог члана, јаја која потичу са газдинства на коме се појавила сумња на инфекцију салмонелом, до добијања резултата, могу се стављати у промет само уколико су термички обрађена.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Мере после потврђене инфекције

Члан 23.

Газдинство или производна јединица ставља се у карантин када се **на основу лабораторијских резултата добијених у оквиру самоконтроле или службене контроле*** на газдинству кока носиља потврди инфекција салмонелом категорије 1. Ветеринарски инспектор спроводи епизоотиолошки увиђај ради утврђивања извора инфекције.

Са газдинства или из производне јединице на којој је потврђена инфекција салмонелом категорије 1 могу се износити:

1) живина:

(1) у дијагностичке сврхе,

(2) ради клања када су предузете све мере за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради,

(3) ради убијања и нешкодљивог уклањања лешева;

2) јаја:

(1) ради прераде у објекту за прераду јаја, уколико је обезбеђено да ће бити третирана на начин којим се гарантује да су салмонеле категорије 1 уништене у складу са посебним прописом,

(2) ради нешкодљивог уклањања.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Дезинфекција

Члан 24.

Дезинфекција на газдинству кока носиља врши се у складу са чланом 38. овог правилника.

Укидање заштитних мера

Члан 25.

Инфекција салмонелом категорије 1 престаје ако:

1) су инфицирана живина и јаја уклоњени са газдинства или из заражене производне јединице;

2) је спроведено чишћење и дезинфекција газдинства или производних јединица, предпросторија, прилаза, постројења, уређаја и других предмета који могу бити преносиоци салмонеле, ако је на газдинству и у непосредном окружењу извршена дератизација и када је од стране лабораторије потврђен негативан налаз на салмонеле (контролни брис).

V. ИНКУБАТОРСКЕ СТАНИЦЕ

Самоконтрола инкубаторских станица

Члан 26.

Програм самоконтроле спроводи се у инкубаторској станици или на газдинству, на захтев власника, при чему се узорковање врши сваке две недеље.

Узорковање у оквиру самоконтроле од живине за одгој и експлоатацију родитељског јата која носе јаја намењена за извоз треба да се обавља на газдинству.

Службена контрола инкубаторских станица

Члан 27.

Ако се узорци узимају у инкубаторској станици, службено узорковање се обавља на следећи начин:

- 1) узимање узорака сваке 16. недеље у инкубатору;
- 2) узимање узорака на газдинству два пута током производног циклуса, и то први пут у року четири недеље након прелаза у фазу ношења или пресељења у јединицу за ношење, а други пут при крају фазе ношења, најраније осам недеља пре завршетка производног циклуса;
- 3) додатно узимање узорака на газдинству након откривања присутности релевантних серотипова салмонеле према добијеним позитивним налазима из инкубатора.

Ако се узорци узимају на газдинству, службено узорковање врши се у три наврата током производног циклуса, и то:

- 1) у току четири недеље након прелаза у фазу ношења или пресељења у јединицу за ношење;
- 2) при крају фазе ношења, а најраније осам недеља пре завршетка производног циклуса;
- 3) у било којем тренутку током производног циклуса након истека довољно времена од узимања узорака из тач. 1) и 2) овог члана.

Службено узорковање од живине за одгој и експлоатацију родитељског јата која носе јаја намењена за извоз обавља се на газдинству.

Узорковање

Члан 28.

Приликом узорковања од сваког јата у инкубаторској станици узима се најмање један узорак.

Узорковање се врши у складу са одељцима 1. и 2. Прилога I.

Власник инкубаторске станице чува записнике о узорковању и резултате испитивања најмање три године почев од дана добијања резултата испитивања и доставља их на захтев ветеринарског инспектора.

Сумња на инфекцију салмонелом

Члан 29.*

Сумња на инфекцију салмонелом за живину врсте Gallus Gallus и за живину рода Meleagris (ћурке) у инкубаторској станици или инкубаторској јединици постоји када постоје показатељи који указују да се налазе приплодна јаја са инфицираног газдинства салмонелом категорије 1 и/или категорије 2 или да се налазе управо излежени пилићи, односно ћурићи од таквих јаја.*

У случају постојања сумње на инфекцију салмонелом ветеринарски инспектор спроводи одмах службену контролу сумњиве инкубаторске станице или инкубаторске јединице.*

Из инкубаторске станице или из инкубаторске јединице приплодна јаја или једнодневни пилићи, односно ћурићи могу се износити само у дијагностичке сврхе.*

*Службени гласник РС, број 37/2024

Мере после потврђене инфекције

Члан 30.

Инкубаторска станица или инкубаторска јединица ставља се у карантин када се **на основу лабораторијских резултата добијених у оквиру самоконтроле или службене контроле*** потврди инфекција салмонелом категорије 1 и категорије 2 за врсте Gallus Gallus, односно позитивни за категорију 1 за живину рода Meleagris (ћурке). Ветеринарски инспектор спроводи епизоотиолошки увиђај ради утврђивања извора инфекције.

Јаја која се налазе у инкубаторској станици, а која потичу са газдинства за одгој и експлоатацију родитељског јата или су из производне јединице са газдинства на коме је потврђена инфекција салмонелом категорије 1 и/или категорије 2 нешкодљиво се уништавају. Излежени пилићи, односно ћурићи убијају се и нешкодљиво уклањају.

Изузетно од става 2. овог члана, неинкубирана јаја могу се ставити у промет, само уколико је обезбеђено да ће бити третирана на начин којим се гарантује да су салмонеле категорије 1 и/или категорије 2 уништене у складу са посебним прописом.

Власник инкубаторске станице спроводи мере дезинфекције и дератизације.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Дезинфекција

Члан 31.

Дезинфекција инкубаторске станице врши се у складу са чланом 38. овог правилника.

Укидање заштитних мера

Члан 32.

Инфекција салмонелом категорије 1 и/или категорије 2 престаје ако:

1) су сви једнодневни пилићи, односно ћурићи, приплодна јаја уклоњени из инкубаторске станице или инкубаторске јединице где је била потврђена салмонела категорије 1 и/или категорије 2;

2) је спроведено чишћење и дезинфекција инкубаторске станице или инкубаторских јединица и дератизација и када је од стране лабораторије добијен негативан налаз на салмонеле (контролни брис).

VI. ГАЗДИНСТВА ЗА ТОВ ЖИВИНЕ

Самоконтрола на газдинству за тов живине

Члан 33.

Власник газдинства за тов живине врсте *Gallus Gallus* (бројлери) и рода *Meleargis* (ћурке) у оквиру самоконтроле обезбеђује да се на његовом газдинству врше испитивања на салмонелу, и то у оквиру три недеље пре него што се живина упути на клање. Резултати испитивања морају бити познати пре него што се животиње упуте у објекат за клање.

Испитивања узорака јата за тов спроводи се у складу са Прилогом III – Шема испитивања која је неопходна за верификацију да је постигнут циљ да се смањи присуство *Salmonella Enteritidis* и *Salmonella Typhimurium* код јата живине за тов (бројлери) (у даљем тексту: Прилог III), који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део и Прилогом IV.

Службена контрола на газдинству за тов живине

Члан 34.

У оквиру службених контрола газдинстава за тов живине врсте *Gallus Gallus* (бројлери) и рода *Meleargis* (ћурке) службено узорковање се врши на следећи начин:

- 1) узорковање од јата за тов бројлера спроводи се једном годишње на газдинствима са више од 5.000 бројлера по турнусу;
- 2) узорковање од јата за тов ћурака спроводи се једном годишње са више од 500 ћурака за тов по турнусу;
- 3) узорковање се може вршити на основу анализе ризика сваки пут када ветеринарски инспектор утврди да је неопходно.

Сумња на инфекцију салмонелом

Члан 35.

Сумња на инфекцију салмонелом за живину врсте *Gallus Gallus* и рода *Meleargis* (ћурке) на газдинству или производној јединици постоји када дође до угинућа живине или живина показује клиничке симптоме који указују на инфекцију салмонелом или као резултат епизоотиолошког увиђаја код појаве болести људи које се преносе храном.*

У случају постојања сумње на инфекцију салмонелом ветеринарски инспектор спроводи одмах службену контролу сумњивих газдинстава за тов.*

Живина се може износити само у дијагностичке сврхе.

Изузетно од става 3. овог члана, са сумњивог газдинства или производне јединице могу се износити само:

- 1) бројлери и ћурке за тов ради клања када су предузете све мере за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради;
- 2) бројлери и ћурке за тов ради убијања и нешкодљивог уклањања.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Мере после потврђене инфекције

Члан 36.

Када се на основу **лабораторијских резултата добијених у оквиру самоконтроле или службене контроле*** на газдинству за тов живине потврди инфекција салмонелом категорије 1 све јединке у јату морају бити убијене и нешкодљиво уклоњене како би се смањио ризик ширења салмонеле.

Мере из става 1. овог члана не примењују се на:

- 1) бројлере и ћурке за тов које се упућују у овлашћену лабораторију у дијагностичке сврхе;
- 2) бројлере и ћурке за тов ради клања када су предузете све мере за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради.

*Службени гласник РС, број 37/2024

Укидање заштитних мера

Члан 37.

Инфекција салмонелом је престала да постоји ако је са газдинства или из производне јединице уклоњена сва живина, ако је спроведено чишћење, дезинфекција у складу са чланом 38. овог правилника, дератизација и када је од стране овлашћене лабораторије потврђен негативан налаз на салмонеле (контролни брис).

Дезинфекција

Члан 38.

После уклањања живине и јаја са газдинстава или производне јединице на коме је потврђена инфекција салмонелом категорије 1 потребно је:

- 1) извршити механичко чишћење и прање, дезинфекцију производних објеката, прилаза, постројења, уређаја и других предмета који могу бити контаминирани салмонелама и спровести дератизацију;
- 2) спалити храну за животиње и простирку која може бити носилац салмонеле или спаковати заједно са живинским стајњаком. Храна за животиње може се подвргнути третману којим је обезбеђено уништавање салмонеле под условом да не постоји опасност од ширења инфективног агенса;
- 3) спаковати стајњак на место које је недоступно за живину, дезинфиковати и складиштити најмање три недеље. Течне излучевине из живинских објеката или осталих локација за држање живине треба дезинфиковати;
- 4) спалити и нешкодљиво уклонити потенцијално инфицирани материјал из инкубаторске станице (картонске кутије, улошци за јаја и други отпад) и све задрљане површине очистити и дезинфиковати како би се спречило ширење салмонела.

Заштитне мере код *Salmonella Gallinarum Pullorum*

Члан 39.

Овлашћена лабораторија, односно лабораторија, власник газдинства и овлашћена ветеринарска станица или ветеринарска служба у свим врстама производње живине треба да налаз о постојању инфекције *Salmonella Gallinarum Pullorum* која је изолована и потврђена у оквиру самоконтроле и службене контроле одмах пријаве ветеринарском инспектору.

Када се на газдинству или производној јединици потврди инфекција *Salmonella Gallinarum Pullorum* врши се:

- 1) убијање и нешкодљиво уклањање живине или
- 2) клање када су предузете све мере за спречавање ширења инфекције у току транспорта до објекта за клање и под условом да се тако заклана живина термички обради.

Вакцинација против *Salmonella Gallinarum Pullorum* није дозвољена, као ни употреба вакцина која садржи антиген *Salmonella Gallinarum Pullorum* у било које сврхе.

Изузетно од става 3. овог члана, Министарство може одобрити вакцинацију против *Salmonella Gallinarum Pullorum*, као и вакцине које садрже антиген *Salmonella Gallinarum Pullorum* у научне сврхе и огледне сврхе уколико се не доводи у питање ширење инфекције.

Опште мере у случају инфекције другим салмонелама

Члан 40.

Када се на газдинству утврди салмонела из члана 2. тачка 20) подтачка (2) (салмонела категорије 2:, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Virchow* и *Salmonella Infantis*) и подтачка (4) овог правилника (остали серотипови салмонеле који су од значаја за јавно здравље), а у циљу смањења ризика од ширења салмонеле, после пражњења објекта примењују се следеће мере:

- 1) механичко чишћење и прање, дезинфекција производних објеката, прилаза, постројења, уређаја и других предмета и дератизација;
- 2) уништавање хране за животиње и простирке која може бити контаминирана салмонелом или паковање са живинским ђубривом. Храна за животиње се може подвргнути третману којим је обезбеђено уништавање салмонеле под условом да не постоји опасност од ширења инфективног агенса;
- 3) паковање стајњака на место које је недоступно за живину, дезинфекција и складиштење најмање три недеље. Течне излучевине из живинских објеката или осталих локација за држање живине треба дезинфиковати;
- 4) нешкодљиво уклањање потенцијално инфицираног материјала из инкубаторске станице (картонске кутије, улошци за јаја и други отпад), чишћење и дезинфекција;
- 5) лабораторијско испитивање брисева из објеката на присуство салмонеле (контролни брис) у овлашћеној лабораторији.

VII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 41.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела („Службени гласник РС”, бр. 7/10 и 76/10), као и одредбе Правилника о мерама за сузбијање и искорењивање салмонелозе пернате живине („Службени лист СФРЈ”, број 6/88 и „Службени гласник РС”, број 7/10 – др. правилник) и Правилника о мерама за сузбијање и искорењивање тифуса перади („Службени лист СФРЈ”, број 6/88 и „Службени гласник РС”, број 7/10 – др. правилник), које се односе на живину из рода *Meleagris* (ћурке).

Члан 42.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-50/2018-09

У Београду, 17. априла 2018. године

Министар,

Бранислав Недимовић, с.р.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У "ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ" ПРАВИЛНИКА

Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању мера за рано откривање, дијагностику, спречавање ширења, сузбијање и искорењивање инфекција живине одређеним серотиповима салмонела: „Службени гласник РС”, број 37/2024-16

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Прилози

Прилог I - Шема испитивања у циљу смањења присуства *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis и *Salmonella* Virchow на газдинствима за одгој и експлоатацију родитељског јата врсте *Gallus gallus*

Прилог II - Шема испитивања која је неопходна за верификацију да је постигнут циљ да се смањи присуство *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium код кока носила

Прилог III - Шема испитивања која је неопходна за верификацију да је постигнут циљ да се смањи присуство *Salmonella* Enteritidis и *Salmonella* Typhimurium код јата живине за тов (бројлери)

Прилог IV - Шема испитивања у циљу смањења присуства *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Typhimurium, код јата за одгој и експлоатацију родитељског јата ћурака и јата за тов ћурака